

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka ve věci

žalobce: **Filoména z. s.**, IČ 07285795
Horní Radechová 2, 549 46 Horní Radechová
zastoupený JUDr. Miroslavem Nyplem, advokátem
Dukelská třída 15/16, 500 02 Hradec Králové,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. července 2020, č. j. MPSV-2020/77156-220/1,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou podanou včas u Krajského soudu v Hradci Králové dne 30. 9. 2020 domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“ nebo „správní orgán II. stupně“) ze dne 29. 7. 2020, č. j. MPSV-2020/77156-220/1, kterým bylo odvolání žalobce zamítnuto a rozhodnutí Krajského úřadu Královéhradeckého kraje

(dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 6. 3. 2020, sp. zn. KUKHK-1388/SV/2019/Zv/SOCPR/1-32, potvrzeno. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl žalobce shledán vinným z přestupku dle § 107 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), kterého se měl dopustit tím, že od srpna 2018 bez oprávnění poskytoval pobytovou sociální službu typu „domovy pro seniory“ dle § 49 zákona o sociálních službách, a to bez oprávnění k poskytování služeb ve smyslu § 78 odst. 1 citovaného zákona. Za tento přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 200 000 Kč a povinnost k náhradě nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce předně uvedl, že napadeným rozhodnutím byl zkrácen na svých právech. Žalovaný se na straně 3 napadeného rozhodnutí vyjádřil k účelu zavedení asistenta do zákona o sociálních službách, kterým dle žalovaného měla být snaha zajistit dostupnost péče v oblastech s obtížně dostupnými sociálními službami terénního charakteru a současně poskytnout pomoc osobám, které tak mohou zůstat v přirozeném domácím prostředí. Žalovaný pak v rozhodnutí upozornil na vymezení pojmu přirozené sociální prostředí, definované v § 3 písm. d) zákona o sociálních službách jako rodina a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity. Dle názoru žalobce žalovaný nejasně zaměňuje termíny „domácí“ a „sociální“. Žalobci dále není zřejmé, proč by uvedený termín měl být použitelný při výkladu činnosti asistentů, kdy § 83 zákona o sociálních službách s tímto pojmem neoperuje. Nadto se žalobce domnívá, že sídlo spolku, kde jsou členové ubytováni, lze podřadit pod tento termín, neboť ti nepochybně vnímají toto místo jako svůj domov a realizují zde běžné sociální aktivity. Citovaný zákon činnost asistenta vymezuje pouze tak, že ji má konat osobně a dále stanoví náležitosti smlouvy uzavřené s příjemcem péče, není však stanoveno, že by asistent musel péči poskytovat na adrese bydliště příjemce. Není pravdou, že adresa bydliště je primárním sociálním prostředím příjemce služeb. V případě žalobce však platí opak, neboť členové spolku považují adresu žalobce, na které bydlí, za svůj domov. Správní orgány se snaží dovodit, že péče asistentů by měla být poskytována v původních bydlištích příjemců péče, aniž by k tomu měly jakýkoliv zákonný podklad.
3. Ke konstatování žalovaného, že popsany způsob ubytování nelze považovat za přirozené prostředí domova nebo nájemní bydlení, ale jedná se o nedílnou součást poskytování sociální pobytové služby, neboť všichni členové spolku se za poskytování sociální služby přestěhovali do sídla spolku. Žalobce však upozornil, že žalovaný pominul, že je spolkem založeným podle § 214 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a jako subjekt právních vztahů neposkytuje sociální služby, ale slouží k zajištění důstojného stáří svých členů. Naopak bylo v řízení prokázáno, že sociální služby jsou poskytovány jednotlivými asistenty na základě smlouvy mezi členem spolku a asistentem. Služby jsou tak členům poskytovány plně v souladu s § 83 zákona o sociálních službách. Žalobce taktéž poukazoval na absurdnost situace, kdy je pokutován zapsaný spolek, jehož stavebním kamenem jsou právě členové. Sociální služby si členové přirozeně neposkytují sami sobě, ale pouze se sdružují za stejným cílem. Členové se sice musejí do sídla spolku přestěhovat, jde ale o stěhování do nového domova a nijak výrazně se neliší od situace, kdy by se stěhovali do nového nájemního bytu v běžném bytovém

domě. V posuzovaném případě pouze vědí, že se v objektu sdružují lidé v podobné situaci a se stejnými cíli. I v nájemním bytě se člověk může sestěhovat s osobou, kterou předtím neznal. Nadto je třeba přihlídnout k povaze žalobce, kdy jeho hlavním účelem je zabezpečování podmínek pro důstojné stáří pro seniory. Veškerá činnost je tak orientována dovnitř spolku, tj. ve prospěch vlastních členů. Spolek vyvíjí dovolenou činnost a nevyvíjí žádnou podnikatelskou aktivitu. Tím, že členové spolku jsou zároveň osobami, jimž je poskytována péče, dospělo by se argumentací správních orgánů k absurdnímu závěru, že členové spolku poskytují nezbytnou péči sami sobě nezákonným způsobem.

4. Na straně 5 napadeného rozhodnutí žalovaný jmenuje základní činnosti pobytové sociální služby a konstatuje, že právě tyto činnosti žalobce poskytuje. Ten však nikdy neprohlášoval, že poskytuje sociální služby dle § 83 zákona o sociálních službách, naopak po celou dobu poukazuje na to, že toto ustanovení naplňují asistenti docházející do sídla spolku. Žalobce není subjektem smlouvy o poskytnutí pomoci, ani tyto smlouvy pro členy nepřipravuje. Smlouvy jsou uzavřeny mezi asistenty a jednotlivými členy, přičemž žalobce pouze vypořádává příspěvek na péči ve vztahu člena a asistenta, a to na základě příkazní smlouvy, v případě, že má člen o toto zájem. Není proto pravdou, že všechny vyjmenované činnosti charakteristické pro pobytové sociální služby (zejména pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu a pomoc při osobní hygieně) vykonává žalobce. Pokud je péče poskytována asistenty, kteří ve vztahu s žalobcem nejsou, jde o významný prvek vylučující poskytování sociálních služeb žalobcem. Žádný předpis nestanoví, že by jeden příjemce péče nemohl mít pomoc od více asistentů a naopak. Podstatné je, aby asistent pomoc poskytoval osobně. Zákon ani jiný právní předpis také přitom nezakazuje, aby příjemce příspěvku na péči svěřil spravování administrativních záležitostí spojených s jeho poskytováním jinému. Žalobce považuje za zásadní, že asistenti nejsou s ním v žádné formě pracovněprávního vztahu, žalobce jejich činnost nijak neorganizuje a z příspěvku na péči, který na základě příkazních smluv uzavřených s členy, asistentům přeposílá, ničeho neinkasuje, neposkytuje žádné služby, které by z něj byly hrazeny. Žalobce pro členy zajišťuje péči výhradně tak, že členům, kteří ho k těmto úkonům zmocní, pomůže vyřešit administrativní záležitosti. Žalobce pouze umožňuje přístup do pronajatého objektu, dále se ale na činnosti nepodílí a z této nemá žádný majetkový prospěch. Provázanost žalobce a asistentů nejen není podložena smlouvou, ale neexistuje ani fakticky. Přerozdělování příspěvku mezi asistenty je výrazem vztahu mezi členem a asistentem. Všichni asistenti si zvolili vlastní vedoucí a rozdělili si mezi sebe časové úseky poskytování péče. Jde o svobodnou domluvu asistentů, do které nemá žalobce právo zasahovat. Rovněž nájemní a příkazní smlouva neodpovídají základním činnostem vymezeným v § 49 zákona o sociálních službách.
5. Žalovaný se dále na straně 6 a násl. nesprávně vypořádal s některými dřívějšími námitkami žalobce. Předně je nutné trvat na tom, že navržené výsledky asistentů jsou pro věc zásadní, neboť to jsou oni, kdo reálně sociální služby poskytují. Správní orgány od nich vůbec nezjišťovaly okolnosti jejich působení v prostorách žalobce, okolnosti sjednání smlouvy s členy apod. Jednání a výsledky svědků byly provedeny, aniž byl vyrozuměn žalobce jako účastník řízení, či jeho právní zástupce, což žalovaný dále na straně 10 potvrzuje. Žalobci bylo znemožněno klást uvedeným osobám dotazy a dohlédnout regulérnost jednání/výsledku. Navíc žalobce poukazoval na to, že paní P. byla ze spolku vyloučena z důvodu porušování předpisů spolku. Šlo o problematickou osobu, kterou odmítli navštěvovat pracovníci náhodské charity. Na paní P. se ale

obviněného nikdo neptal a nebylo mu umožněno být přítomen jejímu výslechu. Žalovaný na jednu stranu přiznává, že výslechy svědků byly provedeny nezákonně a na druhou stranu je sám jako důkaz (byť nepřímý) připouští. Co se týče místního šetření, žalovaný připouští, že Krajský úřad nedbal jeho návrhu a neprovedl veřejnosprávní šetření. Přesto se spokojuje obsahem záznamu z 30. 8. 2019. Žalobce přitom dříve upozorňoval, že ani místní šetření neohlášeně provedené dne 30. 8. 2019, při němž byl vyslýchán žalobce prostřednictvím svého statutárního orgánu, nelze považovat za použitelný důkaz, když o tomto úkonu nebyl vůbec vyrozuměn právní zástupce žalobce.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný konstatoval, že má za to, že poskytování sociální péče asistenty není pro závěr o poskytování pobytové sociální služby rozhodné. Primárním účelem institutu asistenta sociálních služeb je poskytování péče v přirozeném prostředí klienta, kdy asistent poskytuje tuto péči osobně, nikoli všem klientů dle rozpisu směn. Přirozené sociální prostředí definuje § 3 písm. d) zákona o sociálních službách. Ubytování členů spolku sestěhovaných do sídla spolku za účelem poskytování sociálních služeb, bydlících ve dvoulůžkových předem zařízených pokojích sdílených s cizí osobou, bez vlastního výběru, nelze za přirozené sociální prostředí považovat. Způsob bydlení v sídle spolku nelze považovat za přirozené sociální prostředí.
7. Za důkaz provázanosti žalobce a asistentů považuje žalovaný zejména existenci příkazních smluv, na jejichž základě žalobce vybírá a dále dle vlastního uvážení přerozděluje finanční prostředky asistentům podle odpracovaných směn, přičemž členové spolku odevzdají celý příspěvek na péči a nejsou informováni, kterému asistentovi a za jaké úkony byl příspěvek či jeho část poskytnuta. Jestliže žalobce uvádí, že asistenti sociální péče si organizují péči o členy spolku samostatně, dle žalovaného z předložených smluv plyne, že předseda spolku J. V. rovněž vykonává funkci asistenta. K námitkám ohledně výslechů svědků žalovaný konstatoval, že tyto byly vypořádány v napadeném rozhodnutí.
8. Žalobce tím, že zprostředkovává úhrady služeb asistentů, platby mezi asistenty rozděluje podle odpracovaných směn, zajišťuje vybavení pokojů, vybavení rehabilitačními a zdravotnickými pomůckami, celodenní stravování, zdravotní a ošetrovatelskou péči, se fakticky chová jako poskytovatel sociální služby ve smyslu § 49 zákona o sociálních službách. Služby jsou právnickou osobou poskytovány bez oprávnění. Na tom nic nemění ani skutečnost, že žalobce funguje jako spolek. Pravidla poskytování sociálních služeb jsou stanovena zákonem o sociálních službách, přičemž jejich účelem je zachování kvality služeb a ochrana klientů, platí pro každý subjekt, který sociální služby poskytuje, bez rozdílu právní formy. Žalovaný dále poznamenal, že dle stanov spolku nemají jeho členové prakticky žádné možnosti ovlivnit činnost spolku. Valná hromada volí orgány valné hromady (nikoli orgány spolku), může předkládat návrhy, podněty a připomínky ostatním orgánům spolku a je předsedou spolku svolávána dle potřeby. Předseda spolku rozhoduje o změně stanov, o otázkách koncepce rozvoje, o všech majetkových otázkách, včetně schvalování účetní závěrky, o vzniku a zániku členství ve spolku, právech a povinnostech členů, výši členských příspěvků a jmenování nového předsedy.
9. Požadavek zákona o sociálních službách, aby sociální služby byly poskytovány na základě oprávnění formou registrace, není dle názoru žalovaného samoúčelný, má být garancí kvality poskytované péče. Toto oprávnění nelze nahradit např. živnostenským

oprávněním. Žalovaný neposuzoval, zda jsou žalobcem poskytované služby kvalitní, nýbrž konstatuje, že žalobce porušil zákon, pokud své služby neregistroval.

10. K výši pokuty žalovaný uvedl, že s ohledem na okolnosti případu byla stanovena ve výši jedné desetiny horní hranice zákonné sazby, kdy uvedené okolnosti byly řádně zdůvodněny. Přihlédnuto bylo i k závažnosti projednávaného skutku.

IV. Replika žalobce

11. Žalobce úvodem vyjádřil svůj nesouhlas s tvrzením žalovaného, že pro závěr o poskytování pobytové sociální služby není rozhodné, pokud je sociální péče poskytována asistenty sociální péče. Dle názoru žalobce je naopak poskytování sociální péče prostřednictvím asistentů legitimním způsobem poskytování sociální péče, přičemž to samo o sobě vylučuje, že by byla poskytována pobytová sociální služba. Žalobce prokázal neexistenci své role ve vztahu mezi svými členy a asistenty sociální péče. Pouze pro své členy poskytuje zázemí.
12. K výkladu přirozeného sociálního prostředí žalovaným žalobce odkázal na žalobu a konstatoval, že žalovaný neuvedl žádný argument, proč nelze bydlení v sídle spolku, v pokojích zajišťujících dostatek komfortu a soukromí, považovat za přirozené sociální prostředí. Členové toto bydlení vnímají jako svůj domov.
13. Co do otázky provázanosti žalobce a asistentů žalobce konstatoval, že vztah z příkazní smlouvy je spojením pouze mezi žalobcem a jeho členem, který se díky smlouvě nemusí zabývat tím, jakou část příspěvku na péči má kterému z asistentů vyplátit. Nelze hovořit o tom, že by k vyplácení docházelo dle vlastního uvážení žalobce.
14. Základním problémem je dle žalobce netolerance žalovaného k řešení problematiky péče ve stáří alternativním způsobem. Správní orgán I. stupně rezignoval na rozsáhlejší dokazování, nebylo vyhověno v návrhu žalobce na výsledk asistentů sociální péče. Správní orgán se také měl důkladněji zabývat otázkou spokojenosti všech seniorů ve spolku, jejich rodin, hodnocením lékaře dojíždějícího do sídla spolku apod. Žalovaný se nemůže zaklínat definicemi o účelu registrace a garancí kvality poskytované péče, když především ta je ve spolcích tohoto typu mnohdy nesrovnatelně lepší, nežli v registrovaných domovech pro seniory, kde senioři bydlí často v zanedbaných zařízeních s mnoha jinými v jednom pokoji, bez uspokojivého osobního přístupu. Neutěšená situace na poli poskytování sociálních služeb tak v současnosti směřuje k nepřiměřeným postihům a sankcím ze strany správních orgánů, o čemž svědčí např. reportáž z nedávné doby, zastávající se spolku podobného typu, jakým je žalobce: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/za-peci-o-duchodce-skoncila-v-policejni-cele-128746>.
15. Žalobce závěrem sdělil, že není možné přisvědčit ani argumentu, že členové spolku nemají možnost jeho činnost ovlivnit. Základní oprávnění vycházejí již ze stanov, kdy člen spolku má právo účastnit se jednání valné hromady a podílet se na jejím rozhodování hlasováním, předkládat návrhy, podněty a připomínky orgánům spolku. Kdyby správní orgány v této otázce učinily potřebné dokazování, zjistily by, že jsou konány pravidelné schůzky členů, na kterých jsou probírána jejich přání.

V. Jednání soudu

16. Zástupce žalobce odkázal na podanou žalobu a repliku k vyjádření žalovaného. Následně konstatoval, že řešená věc poukazuje na velký problém v právní úpravě poskytování sociálních služeb, kdy stát neuznává žádné alternativy k domovům s platnou registrací. To potvrzuje i reportáž zmíněná v replice. Dle zástupce žalobce je opakovaně přehlížena podstata fungování spolků. Členy spolku jsou samotní senioři. Na stanovy žalobce, dle kterých mají členové právo účastnit se valných hromad, rozhodovat hlasováním na valných hromadách, podávat návrhy a připomínky, bylo odkazováno od počátku řízení. Ze strany správních orgánů dle zástupce žalobce dochází k porušování spolčovacího práva. Poskytování péče asistenty pouze v domácím prostředí není v zákoně definováno.
17. Pověřená pracovnice žalovaného plně odkázala na vyjádření k žalobě.
18. Na návrh žalobce soud jako důkaz konstatoval zápisy z členských schůzí žalobce, ze kterých jsou patrné návrhy členů spolku k možným aktivitám a k ostatním okolnostem běžného fungování spolku. Návrh na provedení důkazu výsledkem svědků krajský soud jako neúčelný zamítl.
19. Zástupce žalobce v konečném návrhu odkázal na důvody dříve uvedené a navrhl napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.
20. Pověřená pracovnice žalovaného v konečném návrhu uvedla přesvědčení, že skutkový stav byl v projednávané věci dostatečně zjištěn. Stát v případě poskytování sociálních služeb vystupuje prostřednictvím registrace jako garant, proto trvá na tom, aby byly sociální služby poskytovány s registrací. Současně má za to, že není obecně žádoucím stavem, aby poskytování sociálních služeb bylo obcházeno prostřednictvím institutu asistentů sociálních péče. Žalobu navrhla zamítnout.

VI. Posouzení věci krajským soudem

21. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního, zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.). Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného správního orgánu, přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body. Dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.
22. Z obsahu správního spisu plyne, že dne 29. 11. 2018 bylo Krajským úřadem Královéhradeckého kraje v sídle žalobce zahájeno místní šetření, kterým bylo zjištěno, že žalobce od svého založení dne 1. 8. 2018 poskytuje pobytovou sociální službu typu domova pro seniory dle § 49 zákona o sociálních službách. Místní šetření probíhalo v návaznosti na předchozí přestupek společnosti Penzion Filoména s. r. o., sídlící na totožné adrese. Vzhledem ke zjištění, že stále dochází k poskytování neregistrované sociální služby, byť již ze strany žalobce, bylo dne 14. 1. 2019 vydáno Oznámení o zahájení správního řízení. Po proběhlém správním řízení, jehož součástí bylo mimo jiné i další místní šetření, provedené dne 30. 8. 2019, bylo dne 6. 3. 2020 vydáno správním orgánem I. stupně rozhodnutí, č. j. KUKHK-1388/SV/2019/Zv/SOCPR/1-32, dle kterého se žalobce měl dopustit přestupku podle § 107 odst. 1 zákona o sociálních službách tím, že od srpna 2018 poskytoval pobytovou sociální službu typu domovy pro seniory dle § 49 citovaného zákona, a to bez oprávnění k poskytování služeb ve smyslu § 78 odst. 1 zákona o sociálních službách. Za toto jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 200 000 Kč a povinnost k náhradě nákladů řízení ve výši 1 000 Kč. Podané odvolání

žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 7. 2020, č. j. MPSV-2020/77156-220/1, zamítl a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu potvrdil.

23. Krajský soud konstatuje, že neshledal žádnou z uplatněných námitek důvodnou.
24. Postup správních orgánů hodnotil krajský soud především dle následujících zákonných ustanovení.
25. Podle § 78 odst. 1 zákona o sociálních službách: *„Sociální služby lze poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb, není-li v § 83 a 84 stanoveno jinak; toto oprávnění vzniká rozhodnutím o registraci.“* Uvedená registrace však není na úrovni pouhé evidence žadatele. Podmínky pro její získání jsou přísně stanoveny v § 79 citovaného zákona, přičemž zahrnují materiální, technické, hygienické, personální a další požadavky, které musí být žadatelem o registraci splněny a doloženy. Význam předmětného přestupku je patrný i z horní hranice pokuty, která za tento může být uložena, a která je významně vyšší, než pokuta ukládaná za ostatní přestupky spáchané na úseku veřejné správy. Za tento přestupek lze uložit dle § 107 odst. 5 písm. f) zákona o sociálních službách pokutu až 2 000 000 Kč. Z důvodu rozmachu tzv. obchodu se stářím došlo novelou provedenou zákonem č. 189/2016 Sb. ke zvýšení horní hranice sankce z 1 000 000. Uvedenou novelou bylo do zákona o sociálních službách vloženo nové ustanovení § 82b, dle kterého: *„Registrující orgán je oprávněn provádět kontrolu i u fyzických a právnických osob, kterým nebylo vydáno rozhodnutí o registraci, nasvědčují-li skutečnosti tomu, že u těchto osob jsou poskytovány sociální služby bez oprávnění k jejich poskytování.“* Uvedené změny svědčí o společenské závažnosti daného přestupku.
26. Dle § 49 odst. 1 zákona o sociálních službách: *„V domovech pro seniory se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.“* Dle odst. 2 citovaného ustanovení: *„Služba podle odst. 1 obsahuje tyto základní činnosti: a) poskytnutí ubytování, b) poskytnutí stravy, c) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, d) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, f) sociálně terapeutické činnosti, g) aktivizační činnosti, h) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.“*
27. Po proběhlém ústním jednání a seznámení se s předloženým správním spisem se krajský soud ztotožňuje se závěry správních orgánů. K tomuto konstatování dospěl především na základě listin založených ve správním spise (smluv o poskytování pomoci asistentem sociální péče uzavíraných členy žalobce a asistenty, stanov žalobce, printscreenu webových stránek Asociace péče o seniory, výpis ze spolkového rejstříku, dopis pro nového člena spolku). Spornou není ani existence příkazních smluv uzavíraných mezi členy žalobce a žalobcem. Zdejší soud má tak za prokázané, že ubytovaným klientům zařízení, kteří jsou zároveň členy žalobce, byla poskytována sociální služba typu domov pro seniory v souladu s definicí uvedenou v § 49 zákona o sociálních službách, jelikož těmto osobám bylo poskytováno ubytování, strava, lékařská péče i další činnosti. Krajský soud nevyvrací tvrzení žalobce, že byly jmenované služby poskytovány asistenty sociální péče, kteří nejsou s žalobcem v žádném smluvním vztahu. To nicméně ničeho nemění na skutečnosti, že členům spolku byly poskytovány nastíněné služby v zařízení žalobce. Žalovaný zcela správně v souvislosti s odůvodněním zavedení institutu asistenta sociální péče upozornil na § 3 písm. d) zákona o sociálních službách, který definuje, že přirozeným sociálním prostředím se rozumí *„rodina a sociální vazby k osobám blízkým,*

domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity“. Zařízení žalobce však dle krajského soudu pod uvedené zákonné ustanovení zařadit nelze, byť by si členové žalobce do něho přehlásili i svůj trvalý pobyt.

28. Zdejší soud považuje za podstatné, že v sídle žalobce byla ubytovaným členů spolku, pobírajícím příspěvek na péči, poskytována péče asistenty sociální péče, kteří s nimi měli sjednány smlouvy o poskytování pomoci asistentem sociální péče. Tyto smlouvy vždy uzavřel asistent se všemi členy žalobce a zároveň členové žalobce se všemi asistenty. Reálně tak poskytovali asistenti péči v rozsahu 24 hodin v 12 hodinových směnách dle rozpisu. Na závěru nemění nic ani skutečnost, že si asistenti mezi sebou volili svého vedoucího (kterým byl předseda žalobce). Na první pohled tak bylo v případě žalobce zajištěno poskytování sociální péče prostřednictvím asistentů, ve skutečnosti však podmínky a rozsah péče o ubytované odpovídal pobytové sociální službě typu domova pro seniory dle § 49 zákona o sociálních službách, kde asistenti de facto nahrazovali personál v zařízení žalobce. K hrazení péče byl užíván příspěvek na péči, zasílaný na jeden účet, ze kterého byly následně jednotlivým asistentům hrazeny jejich služby.
29. Ve věci projednávané před zdejším soudem není pochybností, že jednotlivé smlouvy o poskytování pomoci byly vždy uzavřeny mezi ubytovaným členem žalobce a všemi asistenty, nikoliv s žalobcem. Byť tedy ten nebyl subjektem smlouvy o poskytování pomoci, lze na základě celkového posouzení uzavřít, že výčet činností poskytovaných členům spolku na základě jejich členství, smluv o poskytnutí pomoci a příkazních smluv odpovídal základním, příp. i fakultativním činnostem vymezeným v § 49 zákona o sociálních službách. Bylo tak prokázáno, že v sídle žalobce docházelo k poskytování sociálních služeb, které lze poskytovat jen a pouze na základě registrace podle § 78 a násl. citovaného zákona. Žalobce fungování celého zařízení a poskytování sociálních služeb zajišťoval, koordinoval a umožňoval, což je ostatně patrné i z printscreenů webových stránek (který je součástí správního spisu), na nichž se žalobce prezentoval jako člen Asociace péče o seniory. Krajský soud považuje správními orgány učiněný závěr o tom, že zavedení asistenta sociální péče v ubytovacím zařízení bylo vedeno snahou žalobce obejít zákonný požadavek registrace sociální služby a fungovat tak mimo systém sociálních služeb, za správný, neboť se žalobce fakticky choval jako poskytovatel sociálních služeb typu domov pro seniory (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 3 Ads 336/2017-63).
30. Za nezbytné považuje krajský soud připomenout, že každý, kdo poskytuje sociální službu dle definice uvedené v § 3 zákona o sociálních službách, musí mít pro výkon této činnosti výše zmíněnou registraci, a to bez ohledu na právní formu tohoto poskytovatele. Tedy jak organizace za účelem dosažení zisku, tak organizace založené k veřejně prospěšnému účelu (MACH, Petr. *Zákon o sociálních službách: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019).
31. K námitce nevyslechnutí asistentů sociální péče krajský soud konstatuje, že tyto výsledky nebyly nezbytné k dostatečnému zjištění skutkového stavu. Návrh důkazu správní orgán nepominul a s tímto se vypořádal na straně 9 prvostupňového rozhodnutí. S totožnou námitkou, která byla užita v odvolacím řízení, se vhodně vypořádal i žalovaný na straně 6 napadeného rozhodnutí. Ke stejnému závěru pak dospěl i krajský soud, tedy že provedení navrhovaných výsledků by bylo v dané věci nadbytečné, neboť skutkový stav je již za stávající důkazní situace postaven najisto.

32. Co do námitky vyslechnutí paní P. bez přítomnosti statutárního orgánu žalobce a výsledku předsedy žalobce bez jeho právního zástupce krajský soud uvádí, že ač jde o procesní pochybení správních orgánů, nejde o natolik závažnou vadu, která by odůvodnila zrušení napadeného rozhodnutí a jeho vrácení žalovanému k dalšímu řízení, neboť skutkový stav byl na základě výše specifikovaných listin postaven najisto a tedy nepřipuštění specifikovaných výsledků jako důkazů (nadto důkazů nepřímých) by na stavu věci ničeho nezměnilo. Zrušení rozhodnutí správního orgánu by v takovém případě bylo i v rozporu s procesní ekonomikou.
33. Soud nepřisvědčil ani námitce žalobce směřující do skutečnosti, že žalovaný nevěnoval pozornost stanovám spolku, ze kterých dle názoru žalobce plyne možnost jeho členů podílet se na rozhodování. K této námitce krajský soud pouze ve stručnosti odkazuje na stanovy samotné, ze kterých je patrné, že veškerou podstatnou rozhodovací pravomoc ve svých rukách drží předseda spolku (viz čl. VII. stanov žalobce), zatímco do působnosti valné hromady náleží volba orgánů valné hromady a předkládání návrhů, podnětů a připomínek ostatním orgánům spolku. Krajský soud tedy ve shodě s argumentací žalovaného uvedené v jeho vyjádření k žalobě uzavírá, že pravomoci valné hromady jsou natolik marginální, že nemohou mít na fungování spolku podstatný vliv. To ostatně plyne i ze záznamu členských schůzí, které byly provedeny jako důkaz na jednání před zdejším soudem.

VII. Závěr a náklady řízení

34. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
35. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 16. září 2021

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu